

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper

w sprawie z powództwa P. - Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko A. M. W.

o uznanie umowy za bezskuteczną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 czerwca 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 12 maja 2016 r., sygn. akt V ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 13 kwietnia 2015 r. uwzględniającego powództwo P. S.A. w W. o uznanie umowy za bezskuteczną.

W skardze kasacyjnej wniesionej przez pozwaną od wyroku Sądu Apelacyjnego skarżąca uzasadniała wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania występowaniem przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć

ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania, oraz zapewnieniu jednolitości orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny (post. SN z dnia 7 kwietnia 2009 r., II CSK 13/09, wyrok SN z dnia 23 lutego 2006 r. II CSK 126/05, post. SN z dnia 4 lutego 2000 r., nie publ.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga, by przedstawione w niej zagadnienie prawne było istotne, co wyraża się w jego znaczeniu dla rozwoju prawa lub precedensowym charakterze. Chodzi więc o zagadnienie prawne, które będzie miało znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia konkretnej skargi kasacyjnej lecz także dla praktyki sądowej w ogólności.

Kwalifikacji takiej nie można przypisać sformułowanemu przez skarżącego zagadnieniu prawnemu, które zostało rozstrzygnięte w judykaturze, a skarżący nie kwestionuje sposobu jego rozstrzygnięcia, ani nie postuluje jego zmiany.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, podzielany także w doktrynie, zgodnie z którym przepisy dotyczące skargi paulińskiej nie uzależniają uznania czynności za bezskuteczną względem wierzyciela od okoliczności, iż będący jej przedmiotem składnik majątkowy nadal znajduje się w majątku pozwanego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1974 r., III CRN 88/74, OSP 1075, nr 6, poz. 138). Wierzyciel nie traci prawa do żądania uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z jego pokrzywdzeniem przez dłużnika z osobą trzecią w wypadku, gdy osoba trzecia rozporządziła odpłatnie uzyskaną korzyścią na rzecz osoby działającej w dobrej wierze. Odmienny pogląd niezasadnie wiązałby skargę z przedmiotem, który zbył dłużnik, i w razie jego zbycia pozbawiałby ją całkowicie znaczenia prawnego (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2004 r., IV CK 30/04, i z dnia 3 lutego 2005 r., II CK 412/04, nie publikowane). Wyrażone w powołanych orzeczeniach stanowisko znajduje zastosowanie także do innych sytuacji, w których przedmiot zaskarżonej czynności nie znajduje się w majątku dłużnika. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 lutego 2004 r., III CZP 132/10 (OSNC 2011, nr 10, poz. 12)

w sprawie o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną osoba trzecia, która uzyskała skutek tej czynności korzyść majątkową zachowuje legitymację bierną także wtedy, gdy dokonała rozporządzenia uzyskana korzyścią na rzecz innej osoby przed doręczaniem pozwu. Odnosi się to również do sytuacji, w której wierzyciel - występując o uznanie za bezskuteczną krzywdzącej go czynności prawnej dłużnika - nie zgłosi równocześnie żądania zwrotu utraconej korzyści, nie można bowiem odmawiać wierzycielowi prawa do uzyskania wyroku stwierdzającego stan jego pokrzywdzenia w procesie, w którym korzysta z ułatwień dowodowych w postaci domniemań prawnych. Wyrok taki potwierdza spełnienie przesłanek skargi pauliańskiej i może być wykorzystany w sprawie o wydanie korzyści utraconej przez osobę trzecią w granicach, w jakich wierzyciel zaspokoiłby się z rzeczy (art. 532 k.c.).

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) polega na wykazaniu przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, które ma charakter oczywisty, rażący, jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania oceny dowodów. Jest to więc stan rzeczy widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Chodzi o wypadki, w których bez wątpliwości nastąpiły podnoszone w niej uchybienia lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo też podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesioną skargę. Uzasadnienie wniosku o rozpoznanie wniesionej skargi kasacyjnej, oparte jedynie na twierdzeniu o prawnej wadliwości zaskarżonego wyroku popartym argumentacją zaczerpniętą z uzasadnienia podstaw skargi, które na tym etapie postępowania nie podlegają merytorycznej ocenie, przy braku wykazania kwalifikowanego charakteru podnoszonych naruszeń nie pozwala uznać, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Naruszenie prawa w okolicznościach konkretnej sprawy nie jest bowiem równoznaczne z jego kwalifikowaną postacią jaką stanowi jego oczywiste naruszenie.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy, w granicach zaskarżenia bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych przyczyn na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

jw